

Cao quý thật sự, không phải là trội hơn người khác
Bởi anguyen

Người cao quý luôn muốn bản thân ngày càng trở nên ưu tú hơn, từ đó mà nỗ lực không ngừng. Cao quý thật sự, không phải là trội hơn người khác, mà là vượt qua chính bản thân mình trong quá khứ.

Cao quý, chính là một địa vị hiển hách, là từ để miêu tả một cuộc sống ưu việt. Nhưng không phải xuất thân của bạn càng ưu việt thì bạn càng cao quý; cũng không phải là càng giàu có thì càng cao quý; không phải là được người khác phục vụ thì là cao quý.

Một người cao quý không phải là người có bao nhiêu của cải, mà là quyết định ở sự tu dưỡng của người đó. Một người có tu dưỡng, không phải là trên thân mặc đồ hàng hiệu gì, địa vị sang trọng ra sao, mà là đến từ phẩm đức và sự thiện lương của chính họ.

1. Làm người không nên đi so đo với người khác

Có một câu chuyện ngắn thế này: Hai người bạn Ất và Giáp gặp nhau, Giáp nói: “Mình thấy sốt ruột quá”. Ất hỏi: “Cậu vội cái gì thế?”.

Giáp trả lời: “Na Tra ba tuổi đã đại náo long cung, Khổng Dung bốn tuổi đã biết nhường quả lê ngon cho người khác, Lạc Tân Vương bảy tuổi đã có thể làm thơ, Cam La mười hai tuổi đã làm thừa tướng, cậu nói mình có vội hay không?”

Ất lại hỏi: “Hoàng Trung sáu mươi tuổi mới theo Lưu Bị, Khương Tử Nha 80 tuổi mới làm thừa tướng, Xà Thái Quân trăm tuổi mới nắm giữ ấn soái, cậu việc gì mà phải sốt ruột?”.

Người với người không thể cứ lấy ra so sánh được. Người ở nông thôn không thể so với người ở thành thị, người dân quê cảm thấy người ở thành phố làm việc thật sang trọng, không phải dãi nắng dầm mưa, không cần bán mặt cho đất bán lưng cho trời, lại còn kiếm được nhiều tiền hơn so với trồng trọt.

Người không có tiền không thể so với người nhiều tiền được, người có tiền đi xe sang trọng, ở khu nhà cao cấp, ăn sơn hào hải vị, dùng hàng hiệu cao cấp; người không có tiền phải đầu tắt mặt tối lo kiếm tiền, bớt ăn bớt uống.

Người không có bằng cấp không thể so với người có học vị cao được, người không có bằng cấp cảm thấy người có học vị cao khi nói chuyện thường cứ có vẻ điệu bộ, nên khi đối mặt cũng cảm thấy không muốn mở miệng ra nói chuyện.

Chúng ta cứ hơi một chút là lại so sánh với người khác, hơn nữa cái gì cũng so đo cho được, nào là thành tích, kết quả, địa vị, chức danh, quyền thế, tài sản.v.v., việc này diễn ra thường xuyên. Cuối cùng thì cũng chỉ có hai loại, một là mình trội hơn người khác, hai là mình thua kém người khác.

Loại đầu tiên thường sẽ làm cho chúng ta sung sướng, đắc ý, thậm chí trở nên kiêu ngạo. Loại sau lại thường khiến chúng ta không vui, phiền muộn, thậm chí ghen ghét đố kỵ. Nói cách khác, dù là loại nào thì cũng làm chúng ta trở nên mất bình tĩnh. Điều đáng sợ nhất là trong khi so sánh với người khác chúng ta lại đánh mất chính mình.

Trong ngụ ngôn của Aesop có một câu chuyện như sau: Có một con ếch trâu rất lớn, nó hít đầy một bụng hơi, để không có con ếch trâu nào khác có thể vượt được mình. Nó trở thành con ếch trâu lớn nhất, và được bọn ếch ca ngợi, cảm giác thật bông bênh, sung sướng.

Thế nhưng đến một ngày, có một con ếch nhìn thấy được con trâu, nó ngạc nhiên nói với đám ếch: “Con trâu mới thật là lớn nhất!”. Con ếch trâu nghe thế không phục, liền hít căng bụng lên và nói: “Trâu lớn hay ta lớn?”. Con ếch kia liền nói: “Trâu lớn! Trâu lớn!”.

Con ếch trâu nghe được liền tức giận, liền mình hút thêm không khí vào, bụng càng ngày càng căng ra lớn hơn, nhưng vẫn nghe con ếch kia nói: “Vẫn là trâu lớn hơn!”. Con ếch trâu tức sùi bọt mép, lấy hết can đảm, hít một hơi cuối cùng thật mạnh, chỉ nghe một tiếng ‘bụp’, con ếch trâu bị nổ bể bụng luôn rồi.

Chúng ta rất thích so đo cùng người khác, so đi so lại một hồi làm mất đi cả chính mình, gây tổn thương hòa khí. Chúng ta luôn tìm cách để nhanh chóng đuổi kịp và vượt qua người khác, làm rối loạn lòng mình, đánh mất đi cả bản thân.

2. Ganh đua với người khác, chỉ bằng tự mình làm tốt

Trong “Thế thuyết tân ngữ” có một câu chuyện như thế này: Hoàn Ôn khi còn trẻ, cùng với Ân Hạo đều nổi tiếng như nhau, nhưng anh ta vẫn luôn có một nút thắt trong lòng, đó là so với Ân Hạo thì anh ta cao thấp ra sao.

Có một ngày, Hoàn Ôn cuối cùng cũng có cơ hội gặp được Ân Hạo, liền hỏi: “Anh với tôi cùng so thử xem ai mạnh hơn nào?”

Ân Hạo đá quả bóng da qua phía Hoàn Ôn rồi nói: “Tôi cảm thấy tôi vẫn thích chiến thắng bản thân hơn, tôi vẫn thích là chính mình hơn”.

Mỗi người đều là độc nhất vô nhị, chỉ cần tìm thấy thiên phú của chính mình, hiểu rằng mình là duy nhất, cố gắng trở thành chính mình, đây chính là thành công lớn nhất.

Chúng ta cũng không ngại học hỏi một chút, chỉ cần tự mình phân cao thấp, chứ không cần so sánh với người khác làm gì. Cuộc sống chính là kỳ lạ như thế, thường thường khi không muốn so đo với người khác thì lại thắng.

Tăng Quốc Phiên có một biệt hiệu gọi là thùng sắt. Bởi vì khi chỉ huy chiến đấu thì ông không được linh hoạt, ông chỉ giỏi xây dựng doanh trại ổn định và đánh vững chắc. Trong cuộc chiến tiêu diệt Thái Bình Thiên Quốc, điều ông thực hành chính là “Xây dựng doanh trại vững chắc, đánh trận thì ngốc nghếch”.

Đến chỗ nào cũng muốn hạ trại đóng quân, đào chiến hào cho sâu, rồi sau mới từ từ tiến lên, cẩn thận từng bước một. Tả Tông Đường thường mắng ông là hành động chậm chạp, đánh mất thời cơ.

Thạch Đạt Khai và Lý Tú Thành của Thái Bình Thiên Quốc đều là nhân tài quân sự với trình độ rất cao, chỉ huy tác chiến xuất quỷ nhập thần. Nếu như

so về sự linh hoạt tác chiến thì Tăng Quốc Phiên nhất định sẽ thua. Nhưng Tăng Quốc Phiên biết rõ sở trường của mình là “bình ổn”.

Cho nên ông tựa như là một con trăn, không giờ thủ đoạn, dùng vụng về thẳng khéo léo, từng chút một mà tiêu diệt Thái Bình Thiên Quốc.

Trang Tử nói: “Người đời khen ngợi cũng không vui hơn, người đời chê trách cũng không buồn hơn”. Dù cả thế giới khen, họ cũng không vì thế mà phải siêng năng hơn nữa; dù cả thế giới có chê, họ cũng không vì thế mà ưỡ oải. Đây chính là cách hành xử thông minh nhất.

Lão Tử gọi loại người này là “Không quan tâm hơn thua”, Trang Tử gọi là “Đã phân biệt được giữa trong và ngoài, đã xác định được ranh giới giữa vinh và nhục”.

Chỉ cần bạn cảm thấy làm việc nào đó là đúng, việc đó có thể làm cho bạn cảm thấy vui vẻ hạnh phúc, dù là phải bước đi một mình đơn độc, bạn cũng phải kiên trì đến cùng, chứ không phải thấy trên đường chỉ có một mình liền sợ quá không dám tiến lên phía trước nữa.

Hãy bỏ hết sự ganh đua xung quanh, chỉ chuyên tâm vào bản thân mình thì mới có thể bước đi trong thế giới phức tạp này, tìm được sở trường của bản thân và phát huy nó tốt đẹp hơn lên.

3. Vượt qua chính mình trong quá khứ mới gọi là cao quý

Nếu muốn cuộc sống thêm màu sắc, phải học được cách tự so sánh với chính mình, để cho bạn ngày hôm nay giỏi hơn bạn của ngày hôm qua, lại để cho bạn năm nay so với năm trước càng xuất sắc hơn...

Trong “Khổng Tử gia ngữ” và “Tuân Tử” có ghi lại một câu chuyện:

Có một ngày, Khổng Tử gọi Tử Lộ, Tử Cống cùng Nhan Hồi đến, hỏi ba người họ chung một vấn đề, thế nào gọi là bậc trí giả? Thế nào thì gọi là nhân giả?

Tử Lộ nói: “Trí giả sử nhân tri kỹ, nhân giả sử nhân ái kỹ”. Ý là, trí giả có thể khiến người khác hiểu mình, nhân giả có thể khiến người khác yêu quý mình. Khổng Tử gật đầu nói: “Trò có thể gọi là kẻ sĩ”.

Tử Công nói: “Trí giả tri nhân, nhân giả ái nhân”. Ý là, trí giả có khả năng hiểu được người khác, nhân giả có thể yêu quý người khác. Khổng Tử gật đầu nói: “Ừm, trò cũng có thể được gọi là kẻ sĩ”.

Nhan Hồi liền trả lời: “Trí giả tự tri, nhân giả tự ái”. Đây có ý là, trí giả có khả năng tự hiểu chính mình, nhân giả có khả năng tự yêu chính mình. Sau khi nghe xong Khổng Tử liền khen ngợi nói: “Nhan Hồi, trò có thể được gọi là bậc quân tử rồi”.

Khổng Tử muốn nói cho chúng ta biết, trong quá trình tu dưỡng đề cao lên, không nên cứ nhìn chăm chăm vào người khác, không nên lấy lời nói và việc làm của người khác để định nghĩa chính mình, dùng tầm nhìn của người khác để hạn chế chính mình, mà phải nhìn vào thực tế bản thân, từ đó tìm ra con đường đi riêng, làm cho bản thân không ngừng đề cao lên.

Cuộc đời cao quý không phải là làm cho bản thân trở nên hoàn mỹ, mà là làm bản thân sống được trọn vẹn, chấp nhận chính mình, vui với bản thân mình. Không hâm mộ, không theo một cách mù quáng, không mất phương hướng, cứ đường đường chính chính đi cho tốt con đường của mình, đây mới thực sự là cao quý.